

Orvosi képelemzés és szegmentálás neuronhálókkal

Csányi Dávid

Témavezető: Maga Balázs

2021.12.07.

1. Bevezetés

Az orvosi képelemző módszereknek(CT, MRI, ultrahang, röntgen, stb) köszönhetően világszerte napi szinten hatalmas mennyiségű adat jön létre, melyek diagnosztikai célú elemzése nagyszámú speciálisan képzett szakembert kíván. Ez a folyamat számos esetben meglehetősen időigényes, így igény mutatkozik arra, hogy automatizált rendszerek segítségével tudjunk hozzá támogatást nyújtani. A mély konvolúciós neuronháló 2010-es évek elején elért sikere óta a deep learning vált a legnépszerűbb módszerré a gépi látási feladatok megoldására. Az elmúlt néhány évben számos megoldási módot alkalmaztak sikeresen orvosi képszegmentálásra is. Ezen projekt célja az egyik ismert architektúra, az U-Net használata agydaganatok kijelölésére MRI felvételeken.

2. Az adathalmaz

A Brain Tumor Segmentation Challenge(BRATS) egy minden évben megrendezett verseny, mely multimoduláris MRI felvételekből álló adathalmazt biztosít a state-of-the-art módszerek összehasonlítására. A 2020-as tanító adathalmaz([4], [5], [2], [3]) 369 betegről tartalmaz felvételeket, minden pácienshez négyféle képelemző eljárással(t1, t1ce, t2, flair) készült kép és egy kézzel annotált maszk tartozik. A neuroradiológusok három különböző daganattípust jelöltek be. A képek nifti fájlformátumban adódtak és $155 \times 240 \times 240$ voxelből(volume pixel) állnak.

2.1. Előfeldolgozás

A közzétett adathalmazon már bizonyos preprocesszási lépéseket elvégeztek: a felvételeket azonos felbontásra($1mm^3$) interpolálták és levágták a koponyán kívüli részeket. További lépésként a különböző daganattípusokat azonos címkével láttam el, hogy egy egyszerűbb szegmentálási feladatot kapjak. Ezután a képeket minden dimenzió mentén 32-vel osztható voxelszámra egészítettem ki(padding), ezzel biztosítva, hogy a pooling operációk 2-es stride-al mindig páros számú voxelen dolgozzanak. A képeket a matplotlib és ipynbwidgets könyvtárak segítségével vizualizáltam. Az adathalmazt egy 269 elemű tanító és egy 100 elemű validációs részre osztottam.

2.2. Augmentációk

Az augmentációkat a PyTorch dataloader on-the-fly módon, minden egyes bemeneti képre egymástól függetlenül, véletlenszerűen hajtotta végre. Az x és y **tengely felcserélése** és az x , y , z tengelyekre való **tükrözés** 0.5 valószínűséggel történt meg. Ezen kívül minden képet megszo-roztam egy $[0.8, 1.2]$ intervallumbeli véletlen számmal. Továbbá a koponyára minden dimenzió mentén egy $[-8, 8]$ intervallumbeli egész értékkel való **eltolást** alkalmaztam.

3. Az architektúra

3.1. U-Net

Orvosi képszegmentálásra gyakran használt az **U-Net** architektúra ([6]). A szokásos konvolúciós és pooling rétegek sorozata adja az összehúzó ágat, amely célja a magasszintű információk kinyerése. Ezután a szétterjedő ágban konvolúciók és felskálázások sorozatos alkalmazásával növeljük a felbontását, míg visszakapjuk az eredeti képméretet. A pontos lokalizációt az oldalirányú kapcsolatok segítik, melyek az összehúzó ág nagyfelbontású képeit konkatenálják a felskálázott képpel a szétterjedő ágban. Az eredeti U-Net architektúra három dimenziós változatát használtam azazal a különbséggel, hogy a csatornák számát mindenhol a felére csökkentettem az elfogadható memóraigény érdekében. Továbbá a háló legelején egy average pooling, a végén egy kétszeres up-sampling réteget alkalmaztam. Így csak feleakkora felbontású képekkel dolgozott a háló, cserébe a tanítás gyorsabb lett és a batchek méretét egyről nyolcra növelhettem. (A 25GB-os videokártya memória limit alatt maradv.)

3.2. Költségfüggvények

A szegmentációk kiértékelésére gyakran használják a **Dice Score**-t és az abból kapott költséget.

$$DSC = \frac{2TP}{2TP + FP + FN}, DL = 1 - DSC$$

Ezen megközelítés hátránya, hogy egyformán súlyozza a true positive és false negative predikciókat. Ez általában magas PPV-t, de alacsony sensitivity-t eredményez. Ezt a problémát az általánosabb **Tversky Index** segítségével lehet kezelni. $TI = \frac{2TP}{2TP + \alpha FP + \beta FN}$ $TL = 1 - TI$

Egy másik probléma, hogy a könnyű háttérvoxeleken és a nehezen megjósolható fontos részeken egyforma hangsúly van, ezt próbálja kezelni a **Focal Tversky Loss**. $FTL = (1 - TI)^{\frac{1}{\gamma}}$ [1]

4. Eredmények

Az első tanítást augmentációk nélkül indítottam próbaként, az 500. epoch után a train dsc 0.66, a validációs dsc 0.42 volt. A második tanítást validációkkal 1257 epoch-ig futtattam, ami 42 óráig tartott. A train dsc 0.79 lett, a validációs dsc pedig 0.67-ig emelkedett. Mindkét esetben a Focal Tversky költségfüggvényt használtam.

5. Összefoglalás

Az U-Net modellt használva a kitűzött feladatot sikerült eredményesen megoldani. A tanítás kiemelkedően sok számítási kapacitást és időt igényelt. A feladatban további lehetőségek rejlenek, érdemes lenne más modelleket (például Attention U-Net) kipróbálni. A három különböző daganattípus elkülönítése egy összetettebb feladat, amely az elért eredményeket figyelembe véve jól megoldhatónak ígérkezik.

Hivatkozások

- [1] Nabila Abraham és Naimul Mefraz Khan. “A novel Focal Tversky loss function with improved attention U-Net for lesion segmentation”. (2018). URL: <https://arxiv.org/pdf/1810.07842.pdf>.

- [2] S. Bakas, H. Akbari, A. Sotiras, M. Bilello, M. Rozycki, J.S. Kirby és tsai. “Advancing The Cancer Genome Atlas glioma MRI collections with expert segmentation labels and radiomic features”. (2017).
- [3] S. Bakas, M. Reyes, A. Jakab, S. Bauer, M. Rempfler, A. Crimi és tsai. “Identifying the Best Machine Learning Algorithms for Brain Tumor Segmentation, Progression Assessment, and Overall Survival Prediction in the BRATS Challenge”. (2019). URL: <https://arxiv.org/abs/1811.02629>.
- [4] *Kaggle BraTS2020 Dataset*. URL: <https://www.kaggle.com/awsaf49/brats20-dataset-training-validation>.
- [5] B. H. Menze, A. Jakab, S. Bauer, J. Kalpathy-Cramer, K. Farahani, J. Kirby és tsai. “The Multimodal Brain Tumor Image Segmentation Benchmark (BRATS)”. (2015).
- [6] Olaf Ronneberger, Philipp Fischer és Thomas Brox. “U-Net: Convolutional Networks for Biomedical Image Segmentation”. (2015). URL: <https://arxiv.org/pdf/1505.04597.pdf>.